

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน : กรณีศึกษาทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ตามหลักสิทธิมนุษยชน ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ตามหลักสิทธิมนุษยชน ประชากรในการวิจัยทั้งหมด จำนวน 42 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยอธิบายเหตุผลและวิธีการตอบและรับแบบสอบถามกลับคืนมา ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน : กรณีศึกษาทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 95.2 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 มีตำแหน่งชำนาญงาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9

2. ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลด้านความรู้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาตามหลักสิทธิมนุษยชน ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ผลการวิเคราะห์ พบว่า เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ตอบถูกทั้งหมดโดยเฉลี่ย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 ตอบผิดทั้งหมดโดยเฉลี่ย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 และคำถามที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบ

คำถามข้อที่ถูกมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 88.1 คือ ผู้ต้องขังสามารถติดต่อสื่อสารกับญาติทางโทรศัพท์หมายเลข PCT หรือโทรศัพท์อัตโนมัติได้ การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังในเรือนจำฯ ควรใช้ดุลพินิจเป็นหลักในการดำเนินการ ผู้ต้องขังสามารถนำเครื่องดนตรีส่วนตัวเข้ามาเล่นภายในเรือนจำได้ ผู้ต้องขังชั้นเลวจะไม่ถูกตัดสิทธิในการส่งจดหมายถึงญาติแต่จะถูกลงโทษทางวินัยแทน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขัง ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนคร ศรีอยุธยา มีความรู้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของตามหลักสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 อยู่ในระดับมาก จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 80.95

3. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยภาพรวมพบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ในภาพรวมและแต่ละด้าน โดยในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับน้อย เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ผลการศึกษา พบว่า อันดับ 1 ได้แก่ ด้านข้อมูลข่าวสาร อันดับ 2 ได้แก่ การปกครองผู้ต้องขัง อันดับ 3 ได้แก่ การจัดสวัสดิการและนันทนาการ อันดับ 4 ได้แก่ ด้านการดูแลสุขภาพอนามัยผู้ต้องขัง และอันดับ 5 ได้แก่ ด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ด้านข้อมูลข่าวสารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.79$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ให้มีการปิดประกาศข่าวสารด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองให้ผู้ต้องขังทราบตามความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 3.21$) รองลงมาผู้ต้องขังควรจะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ โดยปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน และจัดให้ผู้ต้องขังได้รับการติดต่อกับญาติทางโทรศัพท์พื้นฐาน โดยการควบคุมและตรวจสอบอย่างใกล้ชิดจากเจ้าหน้าที่ ($\mu = 2.88$) ในขณะที่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ผู้ต้องขังควรได้รับ ควรเผยแพร่ให้ผู้ต้องขังและญาติทราบด้วย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 2.26$)

3.2 ด้านการปกครองผู้ต้องขัง พบว่าความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ด้านการปกครองผู้ต้องขังโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.56$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า การตรวจค้นผู้ต้องขัง ไม่ควรล่วงละเมิดสิทธิและก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 2.88$) รองลงมาหลีกเลี่ยงการใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังทุกประเภทที่อยู่ภายใน

เรือนจำ/ทัณฑสถาน และใส่กุญแจมือ เฉพาะผู้ต้องขังที่ไปศาลเท่านั้น ($\mu = 2.74$) ในขณะที่การปกครองผู้ต้องขังให้ปฏิบัติตามมาตรฐาน ขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติและสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 2.24$)

3.3 ด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.13$) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า มีการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้ต้องขัง โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายจนถึงปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 2.43$) รองลงมา มีครูอาจารย์จากสถาบันต่างๆ เข้ามาจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ต้องขังแทนเจ้าหน้าที่เรือนจำ ($\mu = 2.14$) ในขณะที่มีการศึกษาวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังสามารถนำไปศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้เมื่อพ้นโทษ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 1.95$)

3.4 ด้านการจัดสวัสดิการและนันทนาการ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ด้านการจัดสวัสดิการและนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.51$) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ผู้ต้องขังมีสิทธิ์ใส่เสื้อผ้าส่วนตัวได้ขณะที่อยู่ภายในเรือนจำ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 2.88$) รองลงมา มีการกำหนดขนาดที่นอนให้กับผู้ต้องขังได้นอนกว้างไม่น้อยกว่า 1 เมตรต่อคน ($\mu = 2.62$) ในขณะที่มีการจัดให้ผู้ต้องขังได้รับการออกกำลังกายอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 2.26$)

3.5 ด้านการดูแลสุขภาพอนามัยผู้ต้องขัง พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัยผู้ต้องขัง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.30$) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า จัดให้มีการตรวจร่างกาย สุขภาพอนามัยของผู้ต้องขัง ก่อนให้ผู้ต้องขังทำงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 2.38$) รองลงมา จัดให้มีแพทย์ พยาบาล จากโรงพยาบาลในท้องถิ่นเข้าไปตรวจสุขภาพของผู้ต้องขังภายในเรือนจำ/ทัณฑสถานตามความเหมาะสม ($\mu = 2.36$) ในขณะที่การใช้งานผู้ต้องขังที่เสี่ยงอันตราย มีเครื่องป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิด เช่น จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันฝุ่น หน้ากากป้องกันแสง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 2.26$)

4. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน ผู้วิจัยได้จัดทำและนำเสนอแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยวิสัยทัศน์ของทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา คือ เป็นองค์กรในการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย เพื่อคืนคนดีสู่สังคม และพันธกิจ คือ ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีอาชีพ และแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการแก้ไขพฤตินิสัยผู้ต้องขัง

1. เป้าประสงค์

1.1 สนับสนุนให้ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการศึกษาระดับปริญญาตรี

1.2 สนับสนุนให้ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาภาษาต่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมสู่

ASEAN

1.3 สนับสนุนให้ผู้ต้องขังได้รับการฝึกวิชาชีพพระยะสั้นที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

2. ตัวชี้วัด

2.1 จำนวนผู้ต้องขังร้อยละ 50 ได้รับการฝึกอบรมด้านภาษาต่างประเทศ

2.2 จำนวนผู้ต้องขังร้อยละ 100 ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นที่สอดคล้องกับ

ตลาดแรงงาน อย่างน้อย 1 สาขา

3. กลยุทธ์/โครงการ

3.1 โครงการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีให้กับผู้ต้องขัง

3.2 โครงการให้ความรู้ด้านภาษาอังกฤษแก่ผู้ต้องขัง

3.2 โครงการฝึกวิชาชีพพระยะสั้นที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

4. ผู้รับผิดชอบ คือ ฝ่ายการศึกษาและฝ่ายฝึกวิชาชีพ ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านสุขภาพอนามัยผู้ต้องขัง

1. เป้าประสงค์ ได้แก่ ผู้ต้องขังได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัย

2. ตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้ต้องขังได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างทั่วถึง

3. กลยุทธ์/โครงการ ได้แก่ โครงการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับผู้ต้องขัง

4. ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ งานสถานพยาบาล ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านกีฬาและนันทนาการผู้ต้องขัง

1. เป้าประสงค์

1.1 ผู้ต้องขังมีกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ

- 1.2 มีสถานที่ออกกำลังกายและมีอุปกรณ์กีฬาให้กับผู้ต้องขัง
2. ตัวชี้วัด
 - 2.1 จำนวนผู้ต้องขังร้อยละ 100 ได้มีกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ
 - 2.2 จำนวนผู้ต้องขังร้อยละ 100 มีสถานที่ออกกำลังกายและมีอุปกรณ์กีฬาให้กับผู้ต้องขัง
3. กลยุทธ์/โครงการ
 - 3.1 โครงการแข่งขันกีฬาผู้ต้องขัง
 - 3.2 โครงการจัดหาสถานที่และอุปกรณ์ให้กับผู้ต้องขัง
4. ผู้รับผิดชอบ คือ ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง ทณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : ด้านการปกครองผู้ต้องขัง
 1. เป้าประสงค์ ได้แก่ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในทุกระดับให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังด้านปกครองผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน
 2. ตัวชี้วัด ได้แก่
 - 2.1 จำนวนเจ้าหน้าที่ร้อยละ 100 ได้รับการอบรมหลักสูตรการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน
 - 2.2 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ไม่มีการละเมิดสิทธิผู้ต้องขัง
 - 2.3 มีการตรวจสอบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน
 3. กลยุทธ์/โครงการ
 - 3.1 จัดหลักสูตรฝึกอบรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน
 - 3.2 จัดอบรมด้านกฎหมายเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์และหลักสิทธิมนุษยชน
 - 3.3 มีการประเมินการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุก 6 เดือน
 4. ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ฝ่ายบริหารทั่วไป ทณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ผู้ต้องขังรับทราบ
 1. เป้าประสงค์
 - 1.1 ให้ผู้ต้องขังรับทราบข้อมูลข่าวสารทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่ไม่เป็นภัยต่อการปกครอง
 - 1.2 เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ (สิทธิประโยชน์) ผู้ต้องขัง

2. ตัวชี้วัด

2.1 ผู้ต้องขังและญาติผู้ต้องขังรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นสิทธิและประโยชน์ที่ควรจะได้รับ

2.2 ผู้ต้องขังได้รับทราบข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่ไม่เป็นภัยต่อการปกครอง

3. กลยุทธ์/โครงการ

3.1 โครงการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์รับผิดชอบด้านข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ.2540

3.2 เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังและญาติได้รับข้อมูลข่าวสารทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่ไม่เป็นภัยต่อการปกครอง รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้ต้องขังในช่องทางต่างๆ

4. ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ฝ่ายบริหารทั่วไป ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. ความรู้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาได้มีการศึกษา กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี เพราะการปฏิบัติงานราชการทุกประเภทจะมีกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ซึ่งงานราชทัณฑ์ก็เป็นงานราชการประเภทหนึ่งที่ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ยิ่งในปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติถึงสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของปวงชนชาวไทยไว้อย่างกว้างขวาง ซึ่งผู้ใดจะละเมิดมิได้ ซึ่งไม่เคยปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านๆ มา ซึ่งมีหลักการที่สำคัญคือหลักเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักความผูกพันโดยตรงของสิทธิและเสรีภาพต่อองค์กรของรัฐ หลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพมิได้ หลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเท่าที่จำเป็นหรือหลักความได้สัดส่วนและหลักการคุ้มครองสิทธิโดยทางศาล เป็นต้น หลักประกันเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรของรัฐที่ต้องให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของราษฎร ไม่เว้นแม้กระทั่งผู้ต้องขังที่ได้รับโทษตามคำพิพากษา

ของศาล เนื่องจากผู้ต้องขังก็ถือว่าเป็นประชาชนคนหนึ่งของรัฐ ดังนั้น สิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของผู้ต้องขังก็ย่อมเกิดด้วยเช่นกัน ปัญหาเกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายของผู้ต้องขัง นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ตกเป็นผู้ต้องขัง ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา จะต้องศึกษากฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ให้ละเอียดถี่ถ้วน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ สุพัฒน์ โยธาจักร (2552, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติและปัจจัยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เรือนจำต่อผู้ต้องขังตามกรอบการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลุ่ม 7 ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง

2. เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน อยู่ในระดับปานกลางเพียงด้านเดียว คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ผู้รับผิดชอบข่าวสารแต่ละด้าน ได้มีการแจ้งข่าวสารให้ผู้ต้องขังได้รับทราบตามสมควร แต่ยังไม่แจ้งข่าวสารให้ผู้ต้องขังที่ผู้ต้องขังควรมีโอกาสได้รับทราบทั้งหมด ส่วนด้านการปกครองผู้ต้องขัง ด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ด้านการจัดสวัสดิการและนันทนาการ และด้านการดูแลสุขภาพอนามัยผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานแต่ละด้านยังไม่ได้มีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามที่กรมราชทัณฑ์ หรือตามที่เรือนจำกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัฒน์ โยธาจักร (2552, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติและปัจจัยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เรือนจำต่อผู้ต้องขังตามกรอบการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขัง ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำ กลุ่ม 7 ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของเจ้าหน้าที่เรือนจำต่อการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับสูง และไม่สอดคล้องกับ โสภณ ธิติธรรมพฤษ (2542, บทคัดย่อ) ที่ได้กล่าวถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขังว่าสิทธิผู้ต้องขัง คือ สิทธิของผู้ต้องขังที่จะได้รับขณะอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถาน แบ่งสิทธิออกเป็น 2 ประเภท คือ สิทธิขั้นพื้นฐานที่ผู้ต้องขังจะได้รับและสิทธิประโยชน์ที่ผู้ต้องขังจะได้รับ การที่ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกัน อาจเนื่องจากผู้ต้องขังในกลุ่มเรือนจำกลุ่ม 7 เป็นผู้ต้องขังที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ตามสิทธิหรือประโยชน์ที่ตนเองควรได้รับหรือทราบ เจ้าหน้าที่ในเรือนจำ กลุ่ม 7 จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามที่กรมราชทัณฑ์ได้สั่งการ

และตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยอย่างเคร่งครัด มิฉะนั้น อาจถูกผู้ต้องขัง เรียกร้องสิทธิของตนได้ แตกต่างผู้ต้องขังวัยหนุ่มซึ่งมีอายุระหว่าง 18 - 25 ปี ซึ่งมักจะไม่ว่างได้ สนใจสิทธิและประโยชน์เท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องจึงปฏิบัติงานด้านดังกล่าว ต่ำกว่ามาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่เป็นด้านที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเมื่อไม่สามารถแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังได้ ก็ทำให้ผู้ต้องขัง หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำขึ้นอีก เมื่อได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษ ซึ่งถือว่าเป็นความล้มเหลวของกรม ราชทัณฑ์ในการกั้นคนคดียุติธรรม สังคมจะเต็มไปด้วยอาชญากร และเป็นภาระของกรมราชทัณฑ์ใน การต้องรับภาระผู้กระทำผิดซ้ำเหล่านั้น ซึ่งผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในด้านในการแก้ไข พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตาม หลักสิทธิมนุษยชน : กรณีศึกษาทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้ ผู้เกี่ยวข้องควรนำมาปฏิบัติ ในประเด็นที่สำคัญๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเจ้าหน้าที่สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีความรู้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของตามหลักสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2550 อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ควร รักษามาตรฐานและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้มีความรู้และพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุด และ เจ้าหน้าที่ที่ตอบคำถามถูกน้อยที่สุด คือ ก่อนการเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังในห้องเยี่ยมญาติ ต้องตรวจค้นตัว บุคคลภายนอกที่จะเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังทุกครั้ง เพื่อป้องกันการลักลอบนำสิ่งของต้องห้ามส่งให้กับ ผู้ต้องขัง ดังนั้น หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการ ควรทำความเข้าใจและกำชับเจ้าหน้าที่ให้เห็นความสำคัญใน เรื่องการตรวจค้นตัวบุคคลภายนอกที่จะเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังทุกครั้ง

1.2 เจ้าหน้าที่สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นในการ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ด้านข้อมูลข่าวสารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ รายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ควร ติดตามและกำชับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านต่างๆ เพื่อให้มีการปฏิบัติต่อ ผู้ต้องขังให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนให้มากยิ่งขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ผู้ต้องขังควรได้รับควรเผยแพร่ให้ผู้ต้องขังและญาติทราบด้วย ดังนั้น หัวหน้าฝ่ายควบคุมฯ ควรกำชับเจ้าหน้าที่ให้หมั่นปิดประกาศข่าวสารด้านสังคม เศรษฐกิจ

และการเมืองให้ผู้ต้องขังทราบทุกวัน เพื่อให้ผู้ต้องขังได้ทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน และ กำชับให้มีการปิดประกาศข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ผู้ต้องขังและญาติควรได้รับทราบ อย่างต่อเนื่อง

1.3 เจ้าหน้าที่สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นในการ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ด้านการปกครองผู้ต้องขังโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น หัวหน้าฝ่ายควบคุมฯ ควรกำชับเจ้าหน้าที่ให้มีการปกครองผู้ต้องขังให้เป็นไปตามหลักสิทธิ มนุษยชนให้มากที่สุด

1.4 เจ้าหน้าที่สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นในการ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง โดยรวมและราย ด้านอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น ผู้บริหารทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ควรกำชับเจ้าหน้าที่ให้ มีการปฏิบัติหน้าที่ด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพโดยเร็ว และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การศึกษาวิชาชีพให้กับผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังไม่สามารถนำไปศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพได้เมื่อพ้นโทษ ดังนั้น หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจควรพิจารณานำวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานนำมาอบรมให้กับผู้ต้องขัง

1.5 เจ้าหน้าที่สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นในการ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ด้านการจัดสวัสดิการและนันทนาการ โดยรวมอยู่ใน ระดับน้อย ดังนั้น ผู้บริหารทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ควรกำชับเจ้าหน้าที่ให้มีการจัด สวัสดิการและนันทนาการให้กับผู้ต้องขังอย่างเหมาะสมโดยเร่งด่วน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดให้ผู้ต้องขังได้รับการออกกำลังกายอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการควรจัดให้ผู้ต้องขังได้มีเวลาในการออกกำลังกายมากกว่าในปัจจุบัน

1.6 เจ้าหน้าที่สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นในการ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ด้านการดูแลสุขภาพอนามัยผู้ต้องขังโดยรวมและราย ด้านอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น ผู้บริหารทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ควรเร่งกำชับและ ติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีการดูแลสุขภาพอนามัยผู้ต้องขังอย่างมีมนุษยธรรม โดยเร่งด่วน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้งานผู้ต้องขังที่เสี่ยงอันตราย มีเครื่องป้องกัน อันตรายที่อาจจะเกิด เช่น จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันฝุ่น หน้ากากป้องกันแสง ดังนั้น หัวหน้าฝ่ายฝึก วิชาชีพควรจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันฝุ่นและหน้ากากป้องกันแสง ให้กับผู้ต้องขังที่ทำงานให้ครบทุก คน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน : กรณีศึกษาทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

2.1 ควรศึกษากลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังวัยหนุ่มในทัณฑสถานอื่น เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลหลายๆ ด้าน

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เรือนจำ/ทัณฑสถานอื่นๆ ว่ามีกลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังแตกต่างกันหรือไม่

2.3 อาจเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นผู้ต้องขังทั่วไปที่ถูกคุมขังอยู่ตามเรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาจัดทำกลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น